GEMEENTE Schagen
GEMEENTEBLAD
Officiële uitgave van gemeente Schagen.

Nr. 72211
6 juni
2016

Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Schagen 2016

Hoofdstuk 1 Begripsbepalingen

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Schagen;
overwegende dat het ten behoeve van een praktische uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning, het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015, de Verordening maatschappelijke ondersteuning Schagen 2016 en het Besluit maatschappelijke ondersteuning Schagen 2016/3 wenselijk is beleidsregels vast te stellen;
besluit:
vast te stellen de Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Schagen 2016, inclusief bijlagen, onder gelijktijdige intrekking van de Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Schagen 2015, inclusief bijlagen, en de Beleidsregels hulp bij het huishouden Gemeente Schagen 2015, inclusief bijlagen.

Artikel 1 Begripsbepalingen

1.Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Wet maatschappelijke ondersteuning (2015), de Verordening maatschappelijke ondersteuning Schagen 2016,de Algemene wet bestuursrecht en de Gemeentewet.
2 In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

- Besluit: besluit maatschappelijke ondersteuning Schagen 2016;
- college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Schagen;
- gemeente: gemeente Schagen;
- kostprijs van een maatwerkvoorziening: de waarde van de investering die de gemeente zich moet getroosten om de aan de cliënt toegekende aanspraak op een maatwerkvoorziening te realiseren:
- pgb: persoonsgebonden budget;
- verordening: Verordening maatschappelijke ondersteuning Schagen 2016;
- toegelaten instelling: Zorginstellingen hebben een erkenning van de overheid nodig om zorg te geven die vergoed wordt vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) of het basispakket van de zorgverzekering. Deze instellingen heten 'toegelaten instellingen'. Ze werden voorheen in de praktijk vaak 'AWBZ-instelling' genoemd;
- vervoersvoorziening over de korte en middellange afstand: hieronder kan in ieder geval worden geschaard de scootmobiel, handbike en driewielfiets.
- wet: Wet maatschappelijke ondersteuning;

Hoofdstuk 2 Toegangsprocedure van melding tot aanvraag en ingangsdatum maatwerkvoorziening

De positie van de cliënt is in de Wmo 2015 versterkt. In de Wmo 2015 is een uitvoerige beschrijving van een zorgvuldige toegangsprocedure opgenomen. Inwoners moeten zich eerst ‘melden’ bij de gemeente met de hulpvraag. Een formele schriftelijke aanvraag mag niet direct worden ingediend. Eerst onderzoekt de gemeente wat de inwoner precies vraagt en nodig heeft. De vorm waarin dit wordt geregeld is vrij. Dit onderzoek moet echter uiterst zorgvuldig gebeuren. Het komt er op neer dat het verzoek van de aanvrager al behandeld wordt zonder dat er een formele aanvraag aan ten grondslag ligt.

Artikel 2Melding hulpvraag

De melding van de hulpvraag als bedoeld in artikel 2 van de verordening kan door of namens de cliënt worden gedaan en is vormvrij.

Artikel 3 Onderzoek

1. Nadat is vastgesteld dat er sprake is van een melding in de zin van de wet start het college een onderzoek. Daarbij worden de onderdelen onderzocht die in artikel 2.3.2, vierde lid, van de wet zijn opgenomen.
2. Het onderzoek naar aanleiding van de melding moet door middel van een verslag binnen 6 weken na datum van melding zijn afgerond.

Artikel 4Verslag

Het verslag als bedoeld in artikel 6 van de verordening fungeert als aanvraag, indien het:

a) is gedagtekend;
b) voorzien van de naam, het Burgerservicenummer en de geboortedatumdatum van de cliënt;
c) door de cliënt of diens gemachtigde of vertegenwoordiger is ondertekend.

Artikel 5 Aanvraag
Een aanvraag om een maatwerkvoorziening kan alleen door een cliënt ingediend worden als het onderzoek, als bedoeld in artikel 7 van de verordening, volledig is afgerond, tenzij naar het oordeel van het college sprake is van een spoedeisende situatie.

Artikel 6 Ingangsdatum van de maatwerkvoorziening
1. De maatwerkvoorziening gaat in op de datum van het toekenningsbesluit.
2. Als er sprake is van een spoedeisend geval als bedoeld in artikel 2.3.2. van de Wmo, dan wordt de ingangsdatum van de (tijdelijke) maatwerkvoorziening gesteld op de datum van de melding, met dien verstande dat gedurende de periode, gelegen tussen de datum van de melding en de datum van het toekenningsbesluit, de maatwerkvoorziening uitsluitend in natura kan worden verstrekt.
3. Als een maatwerkvoorziening voor een bepaalde periode is toegekend en de nieuwe aanvraag voor afloop van de indicatieperiode is ingediend, dan wordt de ingangsdatum van de maatwerkvoorziening gesteld op de dag na afloop van de indicatieperiode.
4. Als de aanvraag voor een maatwerkvoorziening pas na afloop van de indicatieperiode wordt ingediend, dan wordt de ingangsdatum van de maatwerkvoorziening gesteld op de datum van het toekenningsbesluit.

Hoofdstuk 3Algemene criteria bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening

Artikel 7Noodzaak
1. Een maatwerkvoorziening kan worden toegekend, indien deze langdurig noodzakelijk is:
   a. om de beperkingen op het gebied van zelfredzaamheid en participatie op te heffen of te verminderen;
   b. om te voorzien in de behoefte aan beschermd wonen en opvang voor de cliënt die onvoldoende redzaam is om zelfstandig te kunnen wonen.

2. Een maatwerkvoorziening kan worden toegekend, indien deze kortdurend noodzakelijk is:
   a. ter ontlasting van de mantelzorger;
   b. in kortdurende zorgsituaties, met uitzicht op dusdanig herstel van het gezondheidsprobleem en de daarmee samenhangende zelfredzaamheid van de cliënt.

3. Bij het bepalen van de mate van zelfredzaamheid wordt ook betrokken het in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen.

Artikel 8Ingezetene
1. Een persoon heeft slechts recht op een maatwerkvoorziening voor zover hij als ingezetene staat ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeente Schagen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing in het geval er sprake is van een maatwerkvoorziening ten behoeve van beschermd wonen en opvang.

Hoofdstuk 4 Specifieke criteria voor hulp bij het huishouden

Artikel 9Schoonmaakondersteuning
1. Als de cliënt niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met hulp van mantelzorgers of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk zijn woning schoon en leefbaar kan houden, komt hij in aanmerking komen voor hulp bij het huishouden categorie 1.
2. De hulp bij het huishouden categorie 1 omvat schoonmaakondersteuning. Hieronder wordt het navolgende verstaan:
   - licht huishoudelijk werk: opruimen, afwassen, (af)wasmachine in- en

uitruimen, stof afnemen, bedden opmaken, huishoudelijke afval opruimen;
•zwaar huishoudelijk werk: stofzuigen, schrobben, dweilen, sanitair en
keuken schoonmaken, bedden verschonen;
- kleding/linnengoed wassen: het sorteren en wassen van kleding met behulp van een wasmachine, centrifugeren, ophangen/afhalen of was, vouwen, strijken en opbrengen.
   3. Het college stelt de noodzaak en omvang van de hulp bij het huishouden categorie 1 vast op basis van het '*Normeringsoverzicht huishoudelijke taken*"en het *Protocol gebruikelijke hulp*´. Beide documenten zijn als bijlagen aan deze beleidsregels gehecht.
   4. In het geval van overlijden van de cliënt wordt de hulp bij het huishouden categorie 1, ongeacht of deze maatwerkvoorziening in natura of in de vorm van een pgb is verstrekt, ge-

continueerd tot vier weken na het overlijden. Het vorenstaande is niet van toepassing in het geval er sprake is van een eenpersoonshuishouden.

Artikel 10Hulp bij het huishouden categorie 2

1. Indien de cliënt, naast het schoon en leefbaar houden van diens woning, ook niet in staat is op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met hulp van mantelzorgers of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk de regie te voeren over zijn huishouden, in de zin van het organiseren en aansturen van zijn huishouden, komt hij in aanmerking voor huishoudelijk hulp categorie 2.
2. De hulp bij het huishouden categorie 2 omvat de volgende werkzaamheden:
   - dagelijkse organisatie van het huishouden: organiseren en plannen van huishoudelijke taken;
   - het actief signaleren van veranderingen van de gezondheidssituatie, de leefomstandigheden en de sociale omgeving van de klant;
   - anderen in het huishouden helpen met verzorging/bereiding van

maaltijden; en

- de schoonmaakondersteuning.

3. De noodzaak en omvang van de hulp bij het huishouden categorie 2 wordt vastgesteld op basis van het '*Normeringsoverzicht huishoudelijke taken*' en het '*Protocol gebruikelijke hulp*'. Beide documenten zijn als bijlagen aan deze beleidsregels gehecht.
4. In het geval van overlijden van de cliënt wordt de hulp bij het huishouden categorie 2, ongeacht of deze maatwerkvoorziening in natura of in de vorm van een pgb is verstrekt, gecontinueerd tot vier weken na het overlijden. Het vorenstaande is niet van toepassing in het geval er sprake is van een eenpersoonshuishouden.

Hoofdstuk 5 Specifieke criteria voor woonvoorzieningen

Artikel 11 Woonvoorzieningen

1. Woonvoorzieningen worden slechts verstrekt, indien het te bereiken resultaat bestaat uit het normaal gebruik kunnen maken van de woning waar de cliënt zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben. Dit geldt ten aanzien van de woonkamer, slaapvertrekken, keuken, sanitaire ruimten, berging, tuin of balkon.
2. Onder normaal gebruik wordt verstaan dat de elementaire woonfuncties mogelijk moeten zijn: slapen, lichaamsreiniging, toiletgang, het bereiden en consumeren van voedsel en het zich verplaatsen in de woning. Voor kinderen komt daarbij het veilig kunnen spelen in de woning. Er worden geen hobby- of studeerruimtes aangepast of bereikbaar gemaakt, omdat het hier geen elementaire woonfuncties betreft. Ook worden geen aanpassingen vergoed voor voorzieningen met een therapeutisch doel zoals dialyseruimte en therapeutisch baden. Hulpmiddelen ten behoeve van professionele verzorging zijn uitgesloten.
3. Met het oog op het normale gebruik van de woning kan een woonvoorziening worden getroffen ten aanzien van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van de woning.
4. Voor zover de cliënt kan verhuizen naar een geschikte woning of een gemakkelijker geschikt te maken woning, welke verhuizing kan leiden tot het te bereiken resultaat, zal deze mogelijkheid eerst beoordeeld worden. Het beslissingsmodel primaat verhuizing treft u aan in bijlage 4.
5. Een aanbouw wordt alleen overwogen als essentiële woonruimtes niet op een andere manier bereikbaar kunnen worden gemaakt (verhuizing heeft het primaat) en een losse woonunit geen goedkopere en meest adequate oplossing is. Ook het feit dat de verhuurder de huurwoning niet beschikbaar wil houden voor personen met een beperking of geen toestemming wil geven voor de verbouwing kan een reden zijn om een losse woonunit te verstrekken.
6. De cliënt kan wanneer er sprake is van een aantoonbare allergie voor huisstofmijt en dit aantoonbare beperkingen met zich meebrengt in aanmerking komen voor sanering van de vloerbedekking en gordijnen in de slaapkamer. Bij uitzondering kan ook de vloerbedekking en gordijnen in de woonkamer worden gesaneerd, indien betrokkene bijvoorbeeld aantoonbaar een groot deel van de dag in de woonkamer doorbrengt (moet doorbrengen). Sanering van gestoffeerde meubels e.d. komen niet voor vergoeding in aanmerking. Deze hoeven niet acuut te worden vervangen en kunnen op termijn, passend binnen het budget van de cliënt, worden vervangen.
7. Voor het kwaliteitsniveau van de aanpassingen wordt aangesloten bij de eisen zoals deze in het Bouwbesluit zijn geformuleerd.

Artikel 12 Bezoekbaar maken woning

Wanneer de cliënt zijn hoofdverblijf heeft in een in de gemeente gelegen toegelaten instelling kan één woning waar hij regelmatig op bezoek komt bezoekbaar gemaakt worden. Onder bezoekbaar maken wordt uitsluitend verstaan het bereikbaar maken van de woning, de woonkamer en het toilet.

Hoofdstuk 6 Specifieke criteria voor vervoers- en rolstoelvoorzieningen

Paragraaf 1 Specifieke criteria vervoersvoorzieningen

Artikel 13Algemeen

1. Een vervoersvoorziening is een voorziening ter compensatie van beperkingen die worden ondervonden bij het zich lokaal verplaatsten. Het lokaal verplaatsen per vervoermiddel is de mogelijkheid om in de eigen woon- en leefomgeving te gaan en staan waar men wil. Er wordt gesproken over lokaal verplaatsen bij verplaatsingen in een straal van maximaal 25 kilometer rond de woning. Buiten dit gebied kan gebruik worden gemaakt van de mogelijkheden van het bovenregionale vervoer dat Valys in opdracht van het ministerie van VWS uitvoert.
2. Om beperkingen en vervoersbehoefte inzichtelijk te maken, onderscheiden we 3 soorten afstanden:
   a) de korte afstanden: loop– en fietsafstand in de directe omgeving (bijvoorbeeld om een brief te posten, kinderen naar school te brengen of de dichtstbijzijnde winkels te bezoeken);
   b) de middellange afstanden: dat zijn de afstanden die een persoon zonder beperkingen per fiets, brommer, auto of openbaar vervoer aflegt binnen een straal van 25 kilometer rond de woning (bijvoorbeeld naar een ziekenhuis of uitgaanscentra);.
   c) de lange afstanden: vervoer naar bestemmingen die liggen buiten de straal van 25 kilometer rond de woning (vervoer naar bestemmingen die liggen buiten het verzorgingsgebied ofwel het bovenregionale vervoer).

Bij deze afstanden is geen absolute grens aan te geven. Wat de ene persoon bijvoorbeeld een normale fietsafstand vindt is voor de ander een afstand om met de auto of het openbaar vervoer te gaan. Daarom wordt individueel onderzocht worden op welke afstanden men beperkingen ondervindt en hoe deze het beste op te lossen is.

2. Bij de aanvraag om een vervoersvoorziening worden de volgende factoren meegewogen:
   a) *l eeftijd*

Er bestaat een relatie tussen de leeftijd van de belanghebbende en diens verplaatsingsgedrag, Bij de beoordeling van een vervoersvoorziening wordt daarmee rekening gehouden. Zo bestaat er een groot verschil in verplaatsingsgedrag van dat van een kind, dat van een volwassene en dat van een oudere. Naar mate de leeftijd toeneemt, neemt de vervoersbehoefte eerst toe, en op latere leeftijd weer af.
Bij kinderen onder de 5 jaar wordt geacht dat zij geen zelfstandige vervoersbehoefte hebben omdat de ouders hen meenemen.
Kinderen van 5 tot en met 11 jaar kunnen een zelfstandige vervoersbehoefte hebben over de middellange afstand. Zij hebben geen zelfstandige vervoersbehoefte over de lange afstand. Zij worden geacht bij het vervoer begeleid te worden.
Kinderen van 12 jaar en ouder en volwassenen hebben een zelfstandige vervoersbehoefte;
a)*verplaatsingsmotieven*
Voor motieven voor vervoer komen in aanmerking de dingen die men normaliter van dag tot dag pleegt te doen: winkelen, sport, hobby, bezoeken aan bijeenkomsten, culturele activiteiten, familie- en vriendenbezoeken. Hiermee wordt de vervoersbehoefte in kaart gebracht. Gekeken wordt naar de levensstijl van de persoon met beperkingen, waarbij de levensstijl van personen zonder beperkingen als referentiekader wordt gebruikt, of het dagelijkse leven zoals dat vóór de beperkingen werd geleid. Van de persoon met beperkingen wordt wel verlangd dat deze zijn verplaatsingspatroon enigermate aan de beperkingen aanpast.

Artikel 14Vervoersbudget

1. Een cliënt komt in aanmerking voor een vervoersbudget, indien deze problemen ervaart op het gebied van vervoer die hij niet op eigen kracht kan oplossen en hierdoor voor zijn verplaatsingen in de rond de woonplaats gelegen regio een beroep moet doen op personen uit zijn sociale netwerk of een algemene voorziening.
2. Het vervoersbudget, genoemd in het eerste lid, is bedoeld om de bovengebruikelijke vervoerskosten van maximaal 2000 of 1500 (voor wie beschikt over bijvoorbeeld een scootmobiel of aangepaste fiets) per jaar deels te compenseren.

Indien er meer wordt gereisd dan 1500 dan wel 2000 km, dan komt dit voor eigen rekening. 3. Het college kan bewoners van Midgard (Wlz-instelling) in aanmerking brengen voor een lager vervoersbudget.

Artikel 15(Rolstoel)taxikostenvergoeding

Indien de cliënt voor zijn verplaatsingen in de rond de woonplaats gelegen regio geen netwerk van personen, diensten en voorzieningen om zich heen heeft waarop hij een beroep kan doen en hierdoor voor deze verplaatsingen is aangewezen op de diensten van een commerciële vervoerder, kan hij in plaats van het vervoersbudget in aanmerking worden gebracht voor een (rolstoel)taxikostenvergoeding. Deze vergoeding kan ook worden toegekend in het geval belanghebbende wel een netwerk van personendiensten en voorzieningen om zich heen heeft, maar vanwege in de persoon gelegen beperkingen door hem hierop geen beroep kan worden gedaan.

Artikel 16 Weekend vervoer

1. Het college kan de cliënt die verblijft in Midgard (Wlz-instelling) een vervoersvoorziening voor bovenregionaal weekendvervoer naar ouders of familieleden toekennen, indien er sprake is van een dreigende vereenzaming.
2. Recreatief vervoer voor Wlz-bewoners vanuit het huis van de ouders of het familielid valt niet onder de compensatieplicht (dus indien bewoner in het weekend logeert bij ouders of familielid en vanuit het huis van ouders of familielid recreatief vervoer wenst).
3. Met de vervoersvoorziening, bedoeld in het eerste lid, dient de cliënt in de gelegenheid te worden gesteld maximaal tien per keer jaar een bezoek te brengen aan diens ouders of familieleden.

Artikel 17Vervoersvoorzieningen over de korte en middellange afstand

1. Indien de cliënt ten gevolge van een aandoening of gebrek een aantoonbare loopbeperking heeft van langdurige aard, waardoor hij - met de gebruikelijke loophulpmiddelen - in redelijkheid niet in staat is zelfstandig een afstand van meer dan 100 meter aan een stuk te voet te overbruggen, kan het college hem in aanmerking brengen voor een vervoersvoorziening over de korte afstand.
2. De cliënt komt niet in aanmerking voor een vervoersvoorziening over de korte afstand, indien reeds een vervoersvoorziening is verstrekt met hetzelfde gebruiksdoel.

Paragraaf 2 Specifieke criteria rolstoelvoorzieningen

Artikel 18Rolstoel

Een cliënt met een beperking kan voor een rolstoel in aanmerking komen:

a. wanneer de aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek dagelijks zittend verplaatsen in en om de woning noodzakelijk maken; en
b. de hulpmiddelen die verstrekt worden op grond van andere voorliggende voorziening of andere wettelijke regeling geen adequate oplossing bieden; en
c. indien een algemene voorziening niet aanwezig is.

Artikel 19Sportvoorziening

De cliënt kan in aanmerking komen voor een sportvoorziening, indien:

a. hij regelmatig sport;
b. hij zonder sportvoorziening zijn sport niet kan beoefenen; en
c. een rolstoelvoorziening voor dagelijks gebruik niet voldoet.

Hoofdstuk 7 Specifieke criteria voor begeleiding en dagbesteding

Paragraaf 1 Begeleiding

Artikel 20Algemeen

1. Begeleiding omvat:
    a. het bieden van ondersteuning gericht op bevordering, behoud of compensatie van de zelfredzaamheid en die strekt tot voorkoming van opname in een instelling of verwaarlozing;
    b. het bieden van ondersteuning op het vlak van zelfregie over het dagelijks leven, waaronder begeleiding bij tekortschietende vaardigheden in zelfregelend vermogen;
    c. het bieden van ondersteuning bij het toepassen en inslijpen van aangeleerde vaardigheden en gedrag in het dagelijks leven door herhaling en methodische interventie.

2. Persoonlijke Verzorging (onder de noemer begeleiding) wordt waar nodig uitgevoerd in 0combinatie met begeleiding en voor zover er geen aanspraak is op de Zorgverzekeringswet vanwege een behoefte aan geneeskundige zorg of een hoog risico daarop.

Artikel 21Gebruikelijke hulp

1. Alle begeleiding van de cliënt door de ouder, door partners onderling, door inwonende kinderen en/of andere huisgenoten is gebruikelijke hulp als er sprake is van een kortdurende situatie met uitzicht op een dusdanig herstel van het probleem en de daarmee samenhangende zelfredzaamheid

van de cliënt, dat de maatwerkvoorziening begeleiding daarna niet langer is aangewezen. Daarbij gaat het over het algemeen over een periode van maximaal drie maanden.
2. Als het gaat om een chronische situatie is de begeleiding van een volwassen cliënt gebruikelijke hulp wanneer die begeleiding naar algemeen aanvaarde maatstaven door partner, ouder, inwonend kind en/of andere huisgenoten in de persoonlijke levenssfeer onderling aan elkaar moet worden geboden.

Artikel 22Uitzonderingen gebruikelijke hulp
Er gelden de volgende uitzonderingen op artikel 21 (gebruikelijke hulp):
a. voor zover een partner, ouder, volwassen kind en/of elke andere volwassen huisgenoot geobjectiveerde beperkingen heeft en/of kennis/vaardigheden mist om gebruikelijke hulp ten behoeve van cliënt uit te voeren en deze vaardigheden niet kan aanleren wordt van hen geen bijdrage verwacht.
b. voor zover een partner, ouder, volwassen kind en/of andere volwassen huisgenoot overbelast is of dreigt te raken wordt van hem of haar geen gebruikelijke hulp verwacht, totdat deze dreigende overbelasting is opgeheven. Daarbij geldt wanneer voor de partner, ouder, volwassen kind en/of andere volwassen huisgenoot eigen mogelijkheden en/of voorzieningen zijn om de (dreigende) overbelasting op te heffen dienen deze eigen mogelijkheden en/of voorzieningen hiertoe te worden aangewend.

Paragraaf 2Dagbesteding

Artikel 23Algemeen
1. Dagbesteding is ondersteuning in een groep en kent een waaier aan verschijningsvormen en zinvolle activiteiten. Algemeen uitgangspunt is dat activiteiten bijdragen aan de zelfredzaamheid en aansluiten op wat iemand (nog) kan (leren) en of bijdragen aan de samenleving.
2. Dagbesteding kan ook dienen als ondersteuning voor mantelzorgers, waardoor zij beter in staat blijven hun zorgtaken uit te voeren.
3. Dagbesteding houdt in een structurele tijdsbesteding met een welomschreven doel waarbij de persoon actief wordt betrokken.
4. Dagbesteding biedt mogelijkheden voor tijdsstructurering, zingeving en het aangaan van sociale contacten, waardoor bepaalde gedragsproblemen kunnen afnemen.

Artikel 24 Vervoer dagbesteding
1. Het bieden van vervoer is verbonden aan dagbesteding voor zover de cliënt niet in staat is om zelf, met behulp van zijn netwerk of met vrijwillige inzet van en naar de dagbesteding te komen. In die gevallen neemt de aanbieder van de dagbesteding de organisatie van het vervoer op zich.
2. Het vervoer omvat het vervoer van en naar de locatie van de dagbesteding.
3. Toezicht tijdens het vervoer wordt niet geïndiceerd.

Hoofdstuk 8 Specifieke criteria voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen

Artikel 25Opvang en beschermd wonen
1. Een cliënt kan in aanmerking komen voor opvang, wanneer bij de intake, voor beoordeling van de toegang aandacht wordt besteed aan:
    a. de mate waarin de belanghebbende slachtoffer is van huiselijk geweld en vanwege ernstige dreiging en/of geweld niet op een andere plek dan de opvang veilig kan verblijven met eventuele kinderen;
    b. de mate van dak- en thuisloosheid, met inachtneming van de contra-indicaties in verband met de sociale en psychische omstandigheden van de belanghebbende en de richtlijnen in verband met regiobinding.

2. Een cliënt kan in aanmerking komen voor beschermd wonen als:
    c. de cliënt een psychiatrische aandoening heeft; en
    d. de cliënt 18 jaar of ouder is en legaal in Nederland verblijft; en
    e. de cliënt niet zelfstandig kan leven en een mogelijk gevaar voor zichzelf en anderen vormt als gevolg van de psychiatrische aandoening; en
    f. er sprake is van regiobinding; en
    g. de cliënt niet beschikt over alternatieven die de noodzaak voor beschermd wonen kunnen opheffen; en
    h. cliënt niet dakloos is, klinische behandeling niet voorliggend is en aanvrager niet voldoet aan de criteria voor de Wet langdurige zorg.

3. De aanvraag om opvang of beschermd wonen wordt ingediend bij en beoordeeld door het college van de centrumgemeente, in casu de gemeente Den Helder.

Hoofdstuk 9 Specifieke criteria voor kortdurend verblijf

Artikel 26Kortdurend verblijf

1. Onder kortdurend verblijf wordt verstaan een tijdelijk verblijf van een cliënt in een instelling of in een gezin bedoeld om de mantelzorger(s) te ontlasten.
2. Een cliënt komt in aanmerking voor kortdurend verblijf indien:
- ontlasting van de persoon die gebruikelijke hulp levert aan de cliënt of mantelzorger is, noodzakelijk is;
- andere vormen van overname van de zorgtaken van de mantelzorger niet toereikend zijn;
- hij niet in aanmerking komt voor een opname op grond van de Wet langdurige zorg;
- hij geen beroep kan doen op een vorm van respijtzorg op grond van zijn/haar aanvullende zorgverzekering.
3. De duur van het verblijf is één, twee of drie etmalen in de week. In bijzondere gevallen is een langere aaneengesloten periode mogelijk voor zover daarmee de maximale periode op jaarbasis niet wordt overschreden.
4. Wanneer verpleging en/of persoonlijke verzorging noodzakelijk is, dan moet dit geregeld worden via de Zorgverzekeringswet. Behandeling behoort nadrukkelijk niet tot kortdurend verblijf.

Artikel 27Vervoer kortdurend verblijf

De cliënt is zelf verantwoordelijk voor het vervoer van en naar de locatie van het kortdurend verblijf.

Hoofdstuk 10 Het persoonsgebonden budget

Artikel 28 Persoonlijk plan

1. Een maatwerkvoorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget (pgb) wordt alleen verstrekt, indien de cliënt dit aan de hand van een persoonlijk plan motiveert.
2. In het persoonlijk plan, bedoeld in het eerste lid, moet het volgende zijn opgenomen:
- de motivatie van het standpunt van de cliënt dat hij de maatwerkvoorziening als pgb geleverd wenst te krijgen;
- op welke wijze de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassing en/of andere maatregelen behorende tot de maatwerkvoorziening die de cliënt van derden wenst te betrekken, bijdragen aan zijn participatie en zelfredzaamheid;
- welke resultaten met de van derden te betrekken diensten, hulpmiddelen, woningaanpassing en/of andere maatregelen worden beoogd;
- de wijze waarop de kwaliteit van de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassing en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, wordt gewaarborgd.

Artikel 29Kwaliteitseisen

1. De diensten, hulpmiddelen, woningaanpassing en andere maatregelen behorende tot de maatwerkvoorziening die de cliënt met inzet van het pgb van derden betrekt, dienen:
   a. veilig, doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht te zijn;
   a. te voldoen aan de professionele standaard;
   b. te zijn afgestemd op de reële behoefte van de cliënt en op andere vormen van zorg en ondersteuning die de cliënt ontvangt;
   c. te worden verstrekt met respect voor de rechten van de cliënt.

2. De cliënt dient in het persoonlijk plan inzichtelijk te maken dat aan de in het eerste lid genoemde kwaliteitseisen is voldaan.

Artikel 30 De aan het pgb verbonden voorwaarden

1. De cliënt die een maatwerkvoorziening als pgb ontvangt, dient te voldoen aan de volgende voorwaarden:
a. hij moet het pgb besteden aan het doel waarvoor het is verstrekt;
b. hij mag het pgb niet besteden aan een voorziening die algemeen gebruikelijk is;
c. hij mag uit het pgb geen administratiekosten en feestdagenuitkering betalen; .
d. hij mag uit het pgb geen administratieve bemiddelingsbureaus, tussenpersonen of belangenbehartigers betalen.
2. De cliënt dient de uitgaven van het pgb volledig te verantwoorden, hetgeen impliceert dat door het college geen verantwoordingsvrij bedrag wordt gehanteerd.

Artikel 31 Weigering pgb

Het college kan een pgb weigeren:

a. voor zover de kosten van het betrekken van de ondersteuning hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening in natura. Als de kosten hoger zijn dan de kosten van een maatwerkvoorziening in natura, zal het pgb nooit hoger zijn dan 80% van de kostprijs van de goedkoopst adequate maatwerkvoorziening in natura.
b. als een pgb eerder is herzien of ingetrokken omdat:
- de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of

volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
- de cliënt niet voldoet aan de aan het pgb verbonden voorwaarden;
- het pgb niet of voor een ander doel is gebruikt.
c. als er sprake is van ondersteuning in een spoedeisende situatie, zolang het onderzoek

voor een maatwerkvoorziening nog niet is afgerond en er op basis hiervan nog geen besluit is genomen over de noodzaak, aard en omvang van de maatwerkvoorziening. De maatwerkvoorziening in natura kan nadien, als er voldoende rust is om een persoonlijk plan te maken, worden omgezet in een pgb.

Hoofdstuk 11 Mantelzorgers

Artikel 32Maatwerk mantelzorgers

1. De mantelzorger wil gezien, gewaardeerd en ontlast worden. Dit is een glijdende schaal: door de mantelzorger in beeld te brengen, is het mogelijk deze vervolgens te waarderen. Ook het ontlasten van de mantelzorger kan gezien worden als een indirecte vorm van waardering. De behoefte van iedere mantelzorger is verschillend. Om de mantelzorger daadwerkelijk te ontlasten is maatwerk noodzakelijk. De consulenten van het wijkteam zijn in staat om een afweging te maken welke ondersteuning daadwerkelijk noodzakelijk is, zodat de inwoners met de benodigde ondersteuning thuis kunnen blijven wonen.
2. De consulenten van het wijkteam krijgen het mandaat om maatwerk te leveren en de benodigde ondersteuning in te zetten. Hierbij wordt, zoals gebruikelijk is, eerst gekeken naar het eigen netwerk van de inwoner, de inzet van algemene voorzieningen (waaronder met name ook zorgvrijwilligers) en daarna pas de professionele ondersteuning. Maatwerk betekent in dit verband dat de consulent in beeld heeft welke behoefte er ligt en een professionele afweging maakt wat in iedere situatie passende ondersteuning is. Daar ligt hun kracht.

Hoofdstuk 12 Afbakening met de Wet langdurige zorg

Artikel 33 Aanspraak op verblijf op grond van de Wet langdurige zorg

1. Het college weigert een maatwerkvoorziening, indien de cliënt aanspraak heeft op verblijf en daarmee samenhangende zorg in een instelling op grond van de Wet langdurige zorg dan wel redenen zijn om aan te nemen dat cliënt daarop aanspraak kan doen gelden en weigert mee te werken aan het verkrijgen van een besluit dienaangaande.
2. Het college kan in afwijking van het eerste lid een maatwerkvoorziening verstrekken, indien, gelet op alle omstandigheden, dringende redenen hiertoe noodzaken. Het gaat hier om zeer bijzondere omstandigheden, waarbij weigering van een maatwerking leidt tot onaanvaardbare consequenties voor de cliënt.

Hoofdstuk 13 Eigen bijdrage

Artikel 34 Periode waarover een bijdrage in de kosten van de maatwerkvoorziening is verschuldigd

1. De periode waarover een bijdrage in de kosten van een maatwerkvoorziening is verschuldigd, ziet bij de navolgende maatwerkvoorzieningen op de datum van toekenning van de maatwerkvoorziening tot het moment waarop de kostprijs van deze maatwerkvoorziening is bereikt:
   a. een vervoersvoorziening over de korte en middellange afstand die in de vorm van een pgb is verstrekt;
   a. een tegemoetkoming in de verhuis-en en herinrichtingskosten
   b. een bouwkundige of woontechnische woonvoorziening;
   c. een financiële tegemoetkoming in de kosten van het bezoekbaar maken van één woning;
   d. een niet- bouwkundige of een niet-woontechnische woonvoorziening.

2. De periode waarover een bijdrage in de kosten van een maatwerkvoorziening is verschuldigd, is bij de navolgende maatwerkvoorzieningen gelijk aan de gebruiksduur van de maatwerkvoorziening in kwestie:
   a. een vervoersvoorziening over de korte en middellange afstand die in natura is verstrekt;
   b. hulp bij huishouden categorie 2;

c. begeleiding;
d. de dagbesteding;
e. kortdurend verblijf;
f. beschermd wonen;
g. maatschappelijke opvang.

Hoofdstuk 14 Slotbepalingen

Artikel 35Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze beleidsregels treden in werking op de eerste dag na die waarop de bekendmaking heeft plaatsgevonden en werken terug tot 25 april 2016.
2. Deze beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Schagen 2016.

Schagen, 31 mei 2016
Burgemeester en wethouders voornoemd,
de secretaris, de burgemeester,
N.Swellengrebel M.J.P. van Kampen-Nouwen

Bijlage 1 Normeringoverzicht huishoudelijke taken

Inleiding
Voor hulp bij het huishouden zijn standaardindicaties ontwikkeld afgeleid van de thuiszorg. Deze worden bij elke toekenning toegepast door de indicatiesteller. Let op: tijdnormering is steeds indicatief. Daarom altijd gemotiveerd een individuele afweging maken. Als er reden is om af te wijken van deze normeringen, kan dat, mits onderbouwd, altijd.

Jurisprudentie en normtijden
Veel gemeenten hanteren in hun gemeentelijke beleid standaard normtijden waarbij rekening gehouden wordt met verschillende types huishoudens: bijvoorbeeld eenpersoonshuishoudens in een seniorenwoning of flat, eenpersoonshuishoudens in een eengezinswoning en meerpersoonshuishouden. Uit jurisprudentie blijkt dat het gebruik van standaard normtijden niet zonder meer gehanteerd kan worden omdat altijd een zorgvuldige afweging gemaakt moet worden waarbij persoonlijke kenmerken ook worden meegenomen.
De rechtbank Almelo heeft hierover de volgende uitspraak gedaan:
“Het college mag bij de bepaling van het aantal uren hulp bij het huishouden in beginsel gebruik mag maken van de in het gemeentelijke beleid neergelegde normtijden. Daarbij overweegt de rechtbank wel dat in het beleid is vermeld dat het college op grond van individuele omstandigheden tot een hogere indicatie kan komen. Het college moet op deze wijze in staat worden geacht te voldoen aan de in artikel 4 Wmo neergelegde compensatieplicht." (noot: Zie voor een soortgelijke overweging Rechtbank Almelo 07-08-2008, nr. 07/1349 Wmo en Rechtbank Dordrecht 02-04-2010, AWB 10/333 e.a.)

Algemene uitgangspunten
De volgende uitgangspunten gelden bij normtijden:
1.Alleen de kamers die in gebruik zijn, worden schoongehouden; met kamers wordt de hoeveelheid ruimtes in een woning bedoeld exclusief de keuken, badkamer en toilet. Bijvoorbeeld: 2 kamerwoning = woonkamer en 1 slaapkamer, 4 kamerwoning = woonkamer en 3 slaapkamers.
2.Het verzorgen van huisdieren en planten valt binnen de marges van de normtijden.

Eenpersoonshuishouden (maximaal drie kamerwoning)

Nr.	Activiteiten	Minuten	Uren
1.1	Boodschappen doen voor het dagelijks leven	45 per week	0,45
1.2	Broodmaaltijd bereiden	15 per keer	1 uur 45
1.3	Warme maaltijd bereiden	30 per keer	3 uur 30
1.4	Licht huishoudelijk werk (kamers opruimen enzovoorts)	60 per week	1 uur

Factoren voor meer / minder hulp:
-PG problematiek / communicatieproblemen.
-Huisdieren: bij allergie: eerst sanering.
-Allergie voor huisstofmijt, COPD: in gesaneerde woning.
-Ernstige beperking in gebruik van armen en handen.
Frequentie: in principe maximaal 3 maal per week 20 minuten extra per keer..

1.5	Zwaar huishoudelijk werk (huis schoonmaken, stofzuigen, wc/badkamer reinigen, enzovoorts)	90 per week	1 uur 30

Factoren voor meer / minder hulp: zie ook 1.4.
In grote woningen met hoge bezettingsgraad, vervuilingsgraad, COPD problematiek kan maximaal 2 uur extra geïndiceerd worden.
Verzorgen van huisdieren valt binnen de normering.

1.6	De was doen (kleding/linnengoed)	60 per week	1 uur

Factoren voor meer / minder hulp:
-Voor bedlegerige patiënten kan 30 minuten extra geïndiceerd worden.
-Voor extra bewassing i.v.m. overmatige transpiratie, incontinentie, speekselverlies etc. kan 30 minuten extra geïndiceerd worden.
Frequentie: eenmaal per week.

1.7	Huishoudelijke spullen in orde houden		

Veel voorkomende combinaties	Minuten	Uren
1.4 + 1.5 : licht + zwaar	150	2 uur 30
1.4 + 1.6 : licht + was	120	2 uur
1.5 + 1.6 : zwaar + was	150	2 uur 30
1.4 + 1.5 + 1.6 : licht + zwaar + was	210	3 uur 30
1.2 + 1.4 + 1.5 + 1.6 : brood (7x) + licht + zwaar + was	315	5 uur 15

Twee – of meerpersoonshuishouden (type woning niet van belang)

Nr.	Activiteiten	Minuten	Uren
1.1	Boodschappen doen voor het dagelijks leven	45 per week (eventueel +)	0,45

Factoren voor meer / of minder hulp: Indien het gezamenlijk huishouden bestaat uit meer dan 4 personen, of er zijn kinderen jonger dan 12 jaar, kan er 2 keer per week boodschappen worden geïndiceerd; + 30 minuten, wanneer de afstand tot winkels groot is.

1.2	Broodmaaltijd bereiden	15 per keer (eventueel +)	1 uur 45
1.3	Warme maaltijd bereiden	30 per keer (eventueel +)	3 uur 30

Factoren voor meer / minder hulp: bij aanwezigheid van kinderen jonger dan 12 jaar kan + 20 minuten per keer.

1.4	Licht huishoudelijk werk (kamers opruimen enzovoorts)	90 per week (eventueel +)	1 uur 30

Factoren voor meer / minder hulp:
-PG problematiek / communicatieproblemen.
-Aantal kinderen onder de 12.
-Huisdieren: bij allergie: eerst sanering.
-Allergie voor huisstofmijt, COPD: in gesaneerde woning.
-Ernstige beperking in gebruik van armen en handen.
-Alleen kamers die in gebruik zijn, worden schoongehouden. Voor een gezamenlijk huishouden zonder kinderen of met kinderen boven de 12 jaar maximaal 20 minuten per keer. Voor een gezamenlijk huishouden met kinderen tot 12 jaar maximaal 30 minuten.
Frequentie: in principe maximaal 3 maal per week 20- 30 minuten.

1.5	Zwaar huishoudelijk werk (huis schoonmaken, stofzuigen, wc/badkamer reinigen enzovoorts)	120 per week (eventueel +)	2 uur

Factoren voor meer / minder hulp: zie ook 1.4.
In grote woningen met hoge bezettingsgraad, vervuilingsgraad, COPD problematiek of aanwezigheid van jonge kinderen kan maximaal 4 uur extra geïndiceerd worden. Verzorgen van huisdieren valt binnen de normering.

1.6	De was doen (kleding/linnengoed)	90 per week (eventueel +)	1 uur 30

Factoren voor meer / minder hulp:
-Aantal kinderen jonger dan 16 jaar kan 30 minuten per kind per week extra geïndiceerd worden.
-Voor bedlegerige patiënten kan 30 minuten extra geïndiceerd worden.
-Voor extra bewassing i.v.m. overmatige transpiratie, incontinentie, speekselverlies etc. kan 30 minuten extra geïndiceerd worden.
Frequentie: eenmaal per week, huishoudens met kleine kinderen maximaal drie keer per week.

1.7	Huishoudelijke spullen in orde houden		

Hulp bij het huishouden overige activiteiten alleenstaanden/gezamenlijk huishouden

Nr.	Activiteiten	Minuten	Uren	
2.1	Anderen helpen in huis met zelfverzorging	Maximaal	40 uur	Per week
2.2	Anderen helpen in huis bij bereiden maaltijd			
2.3	Dagelijkse organisatie van het huishouden	30 per week	0 uur 30	
3.1	Psychologische begeleiding	30 per week	0 uur 30	
3.2	Advies, instructie, voorlichting *max 3x per week en 6 weken	30 per keer (maximaal	1uur 30	

Verzorging en/of tijdelijke opvang van kinderen

Omschrijving

Het gaat hierbij om een ouder die ten gevolge van beperkingen tijdelijk niet in staat is de verzorging en/of opvang van gezonde kinderen uit te voeren.
Denk daarbij aan de persoonlijke verzorging, begeleiding en opvoedingsactiviteiten.

Activiteit	Normtijd
Naar bed brengen / uit bed halen	10 minuten per keer per kind
Wassen en kleden	30 minuten per dag per kind
Eten en/of drinken geven	20 minuten per broodmaaltijd 25 minuten per warme maaltijd
Babyvoeding: flesje / borstvoeding	20 minuten per keer per kind
Luier verschonen	10 minuten per keer per kind
Naar school / crèche brengen / halen	15 minuten per keer per gezin
Factoren meer hulp	
Indien opvang noodzakelijk is	Tot 40 uur per week

Bijzonderheden

Maximale duur voor opvang is 3 maanden

Bijzonderheden

Specifieke voorliggende voorzieningen voor opvang; zorgverlof, crèche, kinderopvang, buitenschoolse/tussenschoolse opvang, gastouder, etc.

Bijlage 2 Protocol gebruikelijke hulp
Bron: hoofdstuk 5 uit het document: 'Richtlijn Indicatieadvisering Hulp bij het Huishouden'(MO-zaak, 2011).
5.1 Definities
Alle begrippen die in dit hoofdstuk van het protocol gebruikelijke zorg worden gebruikt hebben dezelfde betekenis als in de Wmo, de Verordening wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Schagen 2015 en de Algemene wet bestuursrecht.
5.2 Gebruikelijke zorg door (jonge) huisgenoten
Gebruikelijke zorg heeft een verplichtend karakter. Dit houdt in dat er zowel van volwassen als jonge huisgenoten een bijdrage wordt verlangd in het huishouden. Hierbij moet echter wel rekening worden gehouden met de ontwikkelingsfase van kinderen. Voor gezonde jonge huisgenoten geldt:
• Huisgenoten tot 5 jaar leveren geen bijdrage aan het huishouden.
• Huisgenoten van 5 tot en met 12 jaar worden naar eigen mogelijkheden betrokken bij lichte huishoudelijke werkzaamheden (bv. opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, een boodschap doen en kleding in de wasmand gooien).
• Huisgenoten van 13 tot en met 17 jaar worden kunnen helpen bij lichte huishoudelijke werkzaamheden (bv. opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, een boodschap doen, kleding in de wasmand gooien) en hun eigen kamer op orde houden (rommel opruimen, stofzuigen en bed verschonen).
• Huisgenoten van 18 tot en met 22 jaar kunnen een eenpersoonshuishouden voeren. Dit wil zeggen; schoonhouden van sanitaire ruimte, keuken en één kamer, de was doen, boodschappen doen, maaltijd verzorgen, afwassen en opruimen. Indien nodig kan ook de opvang en/of verzorging van jongere gezinsleden tot hun taken behoren. In het protocol 'Gebruikelijke Zorg' (CIZ, 2005) wordt dit benoemd als: 2 uur uitstelbare taken en 3 uur niet uitstelbare taken per week1. In een uitspraak van de rechtbank Rotterdam wordt echter niet gesproken over uren maar over het kunnen voeren van een eenpersoonshuishouden. (voetnoot: AWB 08/3111 Wmo - T2, 13-02-2009, Rechtbank Rotterdam).
• Huisgenoten vanaf 23 jaar kunnen de huishoudelijke taken volledig overnemen wanneer de cliënt uitvalt.

Niet gewend zijn of de vaardigheid missen
Redenen als 'niet gewend zijn om' of 'geen huishoudelijke werk willen en/of kunnen verrichten' leiden niet tot een aanspraak. In die situaties kan een tijdelijke indicatie afgegeven worden voor het aanleren hiervan. De taak wordt dan niet overgenomen maar via instructies gestuurd.

Uitstelbare taken
Onder uitstelbare taken wordt verstaan: boodschappen doen, zwaar huishoudelijk werk en wasverzorging. Onder niet-uitstelbare taken wordt verstaan; maaltijden verzorgen, licht huishoudelijk werk, gezonde kinderen opvangen/verzorgen en dagelijkse organisatie van het huishouden voeren.
5.3 Zorgplicht voor kinderen
Ouders hebben een zorgplicht voor hun kinderen. Zij moeten zorgen voor de opvoeding van hun kinderen, hun geestelijke en lichamelijke welzijn en het bevorderen van de ontwikkeling van hun persoonlijkheid. Ook moeten zij zorg bieden bij kortdurende ziekte.
De hoeveelheid zorg is afhankelijk van de leeftijd en ontwikkeling van het kind (zie onderstaande opsomming). Bij uitval van een van de ouders moet de andere ouder de zorg voor de kinderen overnemen. Waarbij van hen wordt verwacht dat zij maximaal zoeken naar eigen oplossingen: zorgverlof, mantelzorg en andere voorliggende voorzieningen.
De zorgplicht vervalt niet bij echtscheiding of beëindigen van de relatie. Maar er moet wel rekening gehouden worden met de eventueel door de rechtbank vastgelegde afspraken.

Zorgplicht voor gezonde kinderen:
Kinderen van 0 tot en met 4 jaar:
• kunnen niet zonder toezicht van volwassenen
• moeten volledig verzorgd worden; aan- en uitkleden, eten en wassen
• zijn tot 4 jaar niet zindelijk
• hebben begeleiding nodig bij hun sport/spel- en vrijetijdsbesteding, hebben dit niet in verenigingsverband
• zijn niet in staat zich zonder begeleiding in het verkeer te begeven
Kinderen van 5 tot en met 11 jaar:
• kunnen niet zonder toezicht van volwassenen
• hebben toezicht nodig (en nog maar weinig hulp) bij hun persoonlijke verzorging
• zijn overdag zindelijk en 's nachts merendeel ook
• sport- en hobbyactiviteiten in verenigingsverband, gemiddeld 2x per week
• hebben bij hun vrijetijdsbesteding alleen begeleiding nodig in het verkeer wanneer zij

van en haar hun activiteiten gaan
• hebben vanaf 5 jaar een reguliere dagbesteding op school, oplopen van 22 tot 25 uur per week
Kinderen van 12 tot en met 17 jaar:
• hebben geen voortdurend toezicht nodig van volwassenen; kunnen vanaf 12 jaar enkele uren alleen gelaten worden, kunnen vanaf 16 jaar dag en nacht alleen gelaten worden, kunnen vanaf 18 zelfstandig wonen
• hebben geen hulp (en maar weinig toezicht) nodig bij hun persoonlijke verzorging
• sport- en hobbyactiviteiten in verenigingsverband, onbekend aantal keer per week
• hebben bij hun vrijetijdsbesteding geen begeleiding nodig in het verkeer
• hebben tot 18 jaar een reguliere dagbesteding op school/opleiding.
5.4 Uitzonderingen bij bijzondere typen leefsituaties
Bij een aantal typen leefsituaties wordt anders omgegaan met het begrip 'duurzaam huishouden' waardoor er mogelijk geen/beperkt sprake is van 'gebruikelijke zorg'.

Kamer huren bij cliënt
Als een cliënt een kamer verhuurt aan een derde wordt de huurder niet tot de leefeenheid gerekend. De huurder wordt in staat geacht de gehuurde ruimte(n) schoon te houden en een evenredige bijdrage te leveren aan de schoonmaak van gezamenlijke ruimten. In de berekening van de omvang van de ondersteuning wordt het schoonmaken van gehuurde ruimte(n) dus niet meegerekend.

Geclusterd wonen
Een cliënt woont zelfstandig, met meerdere mensen in één huis zonder met hen een leefeenheid te vormen. Met andere woorden; de cliënt vormt geen duurzaam huishouden met de huisgenoten. In dergelijke situaties heeft men in ieder geval wel een eigen woon/slaapkamer en de overige ruimten worden in meer of mindere mate gemeenschappelijk gebruikt. In de berekening van de omvang van hulp wordt het schoonmaken van de eigen woonruimte(n) en slecht een evenredig deel van de gemeenschappelijke ruimten meegerekend.

Leef- en woongemeenschappen
Een cliënt woont zelfstandig met meerdere mensen in één gebouw én vormt hiermee wel een leefeenheid. Met andere woorden; cliënt vormt een duurzaam huishouden met de huisgenoten. Vrijwel alle leefgemeenschappen kennen een of meer gezamenlijke bindende factoren, meestal met een religieuze of spirituele inhoud. Een voorbeeld hiervan zijn kloostergemeenschappen waarbij er sprake is van een leefeenheid, maar de taakverdeling zich niet leent voor overname. In die situaties kan de ondersteuning bestaan uit het schoonmaken van de eigen kamer en een evenredig deel van het schoonmaken van de gemeenschappelijke ruimten die vallen binnen het niveau van de sociale woningbouw. Bibliotheken, gebedsruimten etc. vallen buiten het niveau van de sociale woningbouw en behoren daardoor tot de eigen verantwoordelijkheid van de gemeenschap.
5.5 Uitzonderingen voor gebruikelijke zorg
In een aantal situaties waarbij er sprake is van een 'duurzaam huishouden' kan er worden afgeweken van het principe van 'gebruikelijke zorg':

Medisch geobjectiveerde aandoening
Als uit objectief onderzoek blijkt dat een huisgenoot aantoonbare beperkingen heeft op grond van een aandoening, beperking, handicap of probleem, waardoor redelijkerwijs de taken niet overgenomen kunnen worden, is 'gebruikelijke zorg' niet van toepassing.

Symptomen die zouden kunnen wijzen op overbelasting
Overbelasting kan worden veroorzaakt door een combinatie van symptomen van lichamelijke en/of psychische aard en wordt bepaald door in- en uitwendige factoren. Met andere woorden; in exact dezelfde situatie kan de ene huisgenoot wel overbelast raken, terwijl een andere huisgenoot hier geen of minder last van heeft. Het is daarom van belang zorgvuldig onderzoek te plegen naar de verhouding tussen draagkracht (belastbaarheid) en draaglast (belasting) en symptomen die kunnen wijzen op overbelasting. In veel gevallen wordt een medisch adviseur daarbij ingeschakeld ter beoordeling. In principe is overname van huishoudelijke taken voor een korte duur, te denken valt aan 3-6 maanden. In deze periode wordt de leefeenheid de gelegenheid gegeven de onderlinge taakverdeling aan de ontstane situatie aan te passen3.
Factoren die van invloed zijn op de draagkracht zijn onder meer:
• lichamelijke conditie
• geestelijke conditie
• wijze van omgaan met problemen (coping)
• motivatie voor de zorgtaak
• sociaal netwerk

Factoren die van invloed zijn op de draaglast zijn onder meer:
- omvang en mate van (on)planbaarheid van zorgtaken
- ziektebeeld en prognose
- inzicht van huisgenoot in ziektebeeld van cliënt
- woonsituatie
- bijkomende sociale problemen
- bijkomende emotionele problemen
- bijkomende relationele problemen

Mogelijke symptomen van overbelasting zijn:
- gespannen spieren, vaak in schoudergordel en rug
- hoge bloeddruk
- gewrichtspijn
- gevoelens van slapte
- slapeloosheid
- migraine, duizeligheid
- spierkrampen
- verminderde weerstand, ziektegevoeligheid
- opvliegingen
- ademnood en gevoelens van beklemming op de borst
- plotseling hevig zweten
- gevoelens van beklemming in de hals
- spiertrekkingen in het gezicht
- verhoogde algemene prikkelbaarheid, boosheid, (verbale) agressie, zwijgen
- ongeduld
- vaak huilen
- neerslachtigheid
- isolering
- verbittering
- concentratieproblemen
- dwangmatig denken, niet meer kunnen stoppen
- rusteloosheid
- perfectionisme
- geen beslissingen kunnen nemen
- denkblokkades

(Dreigende) overbelasting bij korte levensverwachting cliënt
In terminale situaties is overleg met de huisgenoten over wat draagbaar is zeer belangrijk. In deze situaties mag er soepeler worden omgegaan met het principe 'gebruikelijke zorg'.

(Dreigende) overbelasting na overlijden ouder
Als een cliënt aangeeft overbelast te zijn door de combinatie van werk en de verzorging van de inwonende kinderen, vanwege het plotseling overlijden van de andere (inwonende) ouder, kan kortdurend huishoudelijke taken worden overgenomen. Te denken valt aan een periode van 3-6 maanden zodat de leefeenheid de gelegenheid gegeven de taakverdeling aan de ontstane situatie aan te passen.

Voorkomen van crisis en ontwrichting bij verzorging en opvang van gezonde kinderen
Als opvang van gezonde kinderen noodzakelijk is, heeft de inzet van voorliggende voorzieningen en/of mantelzorg een verplichtend karakter. Gebruik van voorliggende voorzieningen zoals kinderopvang en crèche is gangbaar tot en met 5 dagen per week.
Als deze niet aanwezig, niet toepasbaar of uitgeput zijn, is inzet van hulp voor oppas en opvang van kinderen voor een korte periode mogelijk. Te denken valt aan een periode van 3-6 maanden zodat de ouder(s) de gelegenheid krijgt een eigen oplossing te vinden.

Fysieke afwezigheid in verband met werk
Er wordt geen rekening gehouden met drukke werkzaamheden, lange werkweken of veel reistijd. Over het algemeen kan alleen rekening worden gehouden met personen die vanwege hun werkzaamheden langdurig van huis zijn. Dit is bijvoorbeeld het geval bij internationaal vrachtwagenchauffeurs, medewerkers in de offshore of mariniers. Het gaat namelijk te ver deze mensen te dwingen een andere baan of functie te zoeken. De afwezigheid moet echter wel voldoen aan de volgende kenmerken:
- het is inherent aan het werk;
- heeft een verplichtend karakter;
- en is voor een aaneengesloten periode van ten minste 7 etmalen.

Jurisprudentie is genuanceerder en gaat niet per definitie uit van de zeven etmalen. De CRvB (CRvB 06-01-2009, nr. 08/901 AWBZ en CRvB 06-01-2009, nr. 06/6763 AWBZ) noemt dat hierdoor ten onrechte wordt voorbij gegaan aan de vraag of de huisgenoot feitelijk kan voorzien in het verlenen van deze zorg. Hierbij moet altijd de individuele situatie

nauwkeurig onderzocht worden. In de periode van afwezigheid is de huisgenoot niet in staat 'gebruikelijke zorg' te leveren. In de berekening van de omvang van de hulp moet deze huisgenoot niet worden meegerekend.

Bijlage 3. Beslissingsmodel primaat verhuizing

De gemeente hanteert het primaat van de verhuizing. Dat wil zeggen dat als vaststaat dat een aanpassing noodzakelijk is, eerst beoordeeld wordt of verhuizing naar een reeds geheel aangepaste woning, of naar een goedkoper en gemakkelijker aan te passen woning een oplossing is die in aanmerking komt. In feite gaat het bij het hanteren van het primaat van de verhuizing om een uitwerking van het principe dat wordt gekozen voor de goedkoopst-adequate oplossing.
Er zijn echter wel grenzen aan het hanteren van het primaat van de verhuizing, met name op het gebied van de woonlasten, het tijdsbestek waarbinnen een oplossing kan/moet worden gevonden en de verhouding tussen de besparing van de gemeente bij toepassing van het primaat en de negatieve gevolgen voor de aanvrager. In alle gevallen zal een goed gemotiveerd besluit moeten worden genomen, waarin alle relevante factoren, in onderling verband, worden afgewogen. Daarbij gaat het dus om factoren die spelen aan de kant van de gemeente en aan de kant van de belanghebbende. Als op verantwoorde wijze inhoud gegeven is aan toepassing van het primaat van de verhuizing, is daarmee een adequate oplossing geboden en heeft de gemeente aan haar compensatieverplichting voldaan.
Het is niet mogelijk een uitputtend overzicht te geven van alle mogelijke afwegingsfactoren die een rol kunnen spelen, omdat elke situatie weer anders is. Wel wordt hieronder in grote lijnen een overzicht gegeven van een aantal vaak voorkomende factoren, die afhankelijk van de situatie, een rol kunnen spelen bij de besluitvorming.

-*De snelheid waarmee het probleem kan worden gecompenseerd.*
De snelheid waarmee het woonprobleem kan worden opgelost speelt een rol in het afwegingsproces. In een aantal gevallen kan verhuizen het woonprobleem sneller oplossen, als er snel een geschikte aangepaste of eenvoudig aan te passen woning beschikbaar is. Het hele traject van het maken van een plan, het vragen van offertes, de uitvoering en keuring vervalt dan of speelt een minder belangrijke rol. Omgekeerd kan het ook zo zijn dat het aanpassen van een woning een snellere oplossing biedt als er niet binnen een bepaalde tijd een geschikte woning vrij komt. Uit de Wvg-jurisprudentie blijkt dat het essentieel is dat uit het indicatieadvies blijkt binnen welke medisch aanvaardbare termijn een oplossing gevonden moet zijn voor het woonprobleem.

-*Rekening houden met sociale factoren*
Sociale omstandigheden waarmee het college rekening houdt zijn bijvoorbeeld de voorkeur van de gehandicapte, de binding van de gehandicapte met de huidige woonomgeving, de nabijheid van voor de gehandicapte belangrijke voorzieningen. Ook de waardering van de aanwezigheid van vrienden, kennissen en familie in de nabijheid van de woning van de gehandicapte kan een rol spelen in het afwegingsproces, met name in situaties waarin sprake is van mantelzorg. De sociale omstandigheden moeten in het indicatie-onderzoek zoveel mogelijk geobjectiveerd worden. De sociale factor zal minder zwaar wegen in het voordeel van aanpassen, als dicht in de buurt van de huidige woning een geschikte of goedkoper aan te passen woning kan worden gevonden. Als de beoogde nieuwe woning dicht bij belangrijke voorzieningen, zoals winkels en werkplek is gelegen, kan dat de beslissing in het voordeel van verhuizen beïnvloeden, bijvoorbeeld omdat dan ook minder vervoersvoorzieningen nodig zijn. Als de aanvrager zijn werk "aan huis" heeft (eigen bedrijf), dienen de consequenties van verhuizing ook vanuit de bedrijfsmatige kant meegewogen te worden. Het is immers mogelijk dat de vestiging van het bedrijf op een andere, in commercieel opzicht minder aantrekkelijke, locatie negatieve gevolgen voor het inkomen uit eigen bedrijf kan hebben.

-*Rekening houden met woonlasten en financiële draagkracht van de gehandicapte.*
Rekening houdend met eventuele mogelijkheden op het gebied, maakt het college een vergelijking tussen de woonlasten van de huidige en de mogelijke nieuwe woning. Alle relevante woonlasten moeten daarbij in aanmerking worden genomen.
Als de aanvrager eigenaar van de woonruimte is, zal een verhuizing of woningaanpassing andere gevolgen met zich meebrengen dan wanneer deze de woning huurt. Het verhuizen vanuit een koopwoning heeft meer emotionele en financiële consequenties dan verhuizing vanuit een huurwoning.
Bij het verkopen van een huis komen meer aspecten aan de orde dan bij het verlaten van een huurwoning. Een aantal aspecten zal pleiten voor het verkopen van de woning en verhuizen naar een huurwoning. Andere aspecten daarentegen zullen de balans naar het aanpassen van de eigen woning doen doorslaan. Een punt betreft de vraag in hoeverre vermogenswinsten of vermogensverliezen optreden. Een eigenaar heeft doorgaans geld geleend en/of een hypotheek op het huis. Ook indien de aanvrager, al dan niet geheel op eigen kosten, veel aan de woning heeft verbeterd of aanpassingen heeft getroffen, ligt verhuizing soms minder voor de hand. Als de financiële situatie van een eigenaar van een woning, die gehandicapt raakt, door zijn handicap drastisch verandert (doorgaans brengt een handicap negatieve inkomensgevolgen met zich mee), kunnen moeilijkheden optreden met het opbrengen van de woonlasten van de eigen woning, en zal de aanvrager ook problemen hebben met verhuizen.

-*Vergelijking aanpassingskosten huidige versus nieuwe woonruimte*
Het college maakt een kostenafweging tussen het aanpassen van de huidige woonruimte enerzijds en verhuizen (inclusief eventuele aanpassingskosten in de nieuwe woonruimte) anderzijds. Daarbij worden de volgende kosten in elk geval meegenomen in de overwegingen:

- huidige en voorzienbare toekomstige aanpassingskosten van de reeds bewoonde woonruimte;
- de kosten van een forfaitaire financiële tegemoetkoming in de verhuiskosten;

- de eventuele aanpassingskosten van de nieuwe woning;
- kosten van het eventueel vrijmaken van de woning;
- een eventuele financiële tegemoetkoming voor huurderving.

De kosten zijn het uitgangspunt bij deze afweging, maar ook andere factoren kunnen een rol spelen.
-*De mogelijke gebruiksduur van de aanpassing.*
Er dient ook rekening te worden gehouden met het feit dat een aan te passen koopwoning naar alle waarschijnlijkheid minder kans heeft om voor hergebruik in aanmerking te komen, omdat

1. een revisiebeding, zoals bij huurwoningen, niet bestaat voor eigen woningen;
2. de gemeente geen instrument heeft om de woning vrij te krijgen;
3. het niet zo eenvoudig zal zijn om een geschikte kandidaat voor die woning te vinden, die zowel financieel als ergonomisch gezien geschikt is voor de betreffende woonruimte. Consequentie hiervan zal zijn dat eigen woningen meestal voor één enkele belanghebbende aangepast worden.

Aanpassingen aan sociale huurwoningen zijn vaker opnieuw in te zetten dan aanpassingenaan koopwoningen, omdat deze huurwoningen opnieuw kunnen worden verhuurd aan personen met een beperking, waardoor de gebruiksduur van de aanpassing wordt verlengd. Dit speelt in de afweging dan ook een rol van belang.
Ook de medische prognose speelt in dit verband een rol. Indien vaststaat dat iemands toestand naar verwachting zodanig zal verslechteren, en dat als gevolg daarvan de aanpassing slechts voor beperkte tijd zal volstaan, kan dat gegeven een rol spelen in de afweging tussen verhuizing en aanpassing.
Vaak zal een aangeboden mogelijkheid te verhuizen naar een andere woning door de aanvrager als negatief worden beoordeeld: vaak zal men graag willen blijven wonen in de vertrouwde woning. Als de bovenomschreven afweging in het voordeel van verhuizing uitvalt, is die wens niet meer doorslaggevend. Dat heeft gevolgen voor het weigeren van aangeboden geschikte woningen. Na weigering beoordeelt het college of er van uit kan worden gegaan dat voldoende is gedaan om een compenserende oplossing te bieden. Dit wordt afgemeten aan de oorzaak voor het weigeren.
Na het afwegen van deze factoren kan een beslissing worden genomen over het al dan niet hanteren van het primaat van de verhuizing.